

technology is revealed, the advantages of using cases on practical English classes are analysed, the structural elements of the case are considered. The main stages of the case-technology introduction in universities, and the example of the case-technology use on practical English classes in institutions of higher education are given.

It is proved that the use of case-technology allows to update the vocabulary in the process of analysing and discussing the proposed problem situations, to develop the practical skills while making up the monologues, to participate in dialogues and discussions on the case topic, to increase interest in learning foreign language through problematization of the educational material.

Keywords: case technology, the advantages of case studies using, the structural elements of a case, the stages of case technology introduction, an example of using case technology on practical English classes in institutions of higher education.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-npu-143.2019.08>

УДК 378.011.3-051:81'243:004

Гладка І. А.

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сьогодні від нового покоління вимагаються розвинені особистісні якості, які давали б йому змогу креативно підходити до вирішення сучасних проблем і згодом виховувати і навчати нове покоління. У зв'язку з цим перед викладачем англійської мови постають нові завдання зі створення оптимальних умов для розвитку студентів-філологів та формування майбутнього викладача англійської мови нової формації.

Статтю присвячено впровадженню інтерактивних технологій у процесі підготовки викладача англійської мови. XXI сторіччя відкрило можливості для розвитку новітніх інтерактивних технологій, де вчені розробляють шляхи, як навчити спілкуватися іноземними мовами, зокрема англійською. Мета статті полягає в тому, щоб запропонувати перевірені інтерактивні технології для використання їх в процесі підготовки викладача англійської мови та створення комфортних умов, за яких студент зможе вільно спілкуватися англійською мовою та довести ефективність їх використання.

Інтерактивна діяльність на практичних заняттях з англійської мови передбачає розвиток й організацію спілкування двох і більше осіб, що веде до взаємодії і взаєморозуміння, до спільного рішення значущих для кожного учасника завдань. Домінування однієї думки над іншою не може бути при інтерактиві. Методи з широким спектром можливостей, такі як дискусії, диспути, рольові ігри, характеризуються значною змістовністю, чіткою структурою, більш цілеспрямованою і організованою участю майбутніх викладачів, активністю прояву позицій. Це все й забезпечує комплексний вплив на інтелектуальну, емоційну і мотиваційну сферу студентів.

Ключові слова: інтерактивна технологія, методи, майбутній викладач, методика, вправи, креативність, інтерактивна діяльність, студент.

Розвиток українського суспільства за останні 28 років характеризується важливими соціально-економічними перетвореннями, коли від нового інтерактивного покоління вимагаються розвинені особистісні якості, які давали б

Йому змогу креативно підходити до вирішення сучасних проблем і згодом виховувати і навчати нове покоління. У зв'язку з цим перед викладачем англійської мови постають нові завдання зі створення оптимальних умов для розвитку студентів-філологів та формування майбутнього викладача англійської мови нової формації.

XXI сторіччя відкрило можливості для розвитку новітніх інтерактивних технологій, де вчені розробляють шляхи, як навчити спілкуватися іноземними мовами, зокрема англійською. Проблема застосування інтерактивних технологій під час навчального процесу у вищих закладах освіти досліджувалася відомими науковцями (О. Єльніковою, Г. Коберником, Т. Кравченко, М. Крайняю, Г. Кривчиною, В. Мельник, Л. Пироженко, Н. Побірченко, О. Пометун та ін.), які обґрунтовують доцільність застосування цих технологій у процесі навчання у вищих закладах освіти.

Мета статті полягає в тому, щоб запропонувати перевірені інтерактивні технології в процесі підготовки викладача англійської мови та створення комфортних умов, за яких студент зможе вільно спілкуватися англійською мовою та довести ефективність їх використання.

Об'єктом дослідження є використання технологій у процесі навчання іноземних мов.

Предметом дослідження є застосування інтерактивних технологій на практичних заняттях з англійської мови студентів 1 курсу.

Нині все більша увага у вищих закладах освіти приділяється студенту як особистості – його свідомості, духовності, культурі, моральності, а також високорозвиненому інтелекту та інтелектуальному потенціалу. Тому постає гостра необхідність такої професійної підготовки, щоб після закінчення магістратури студенти починали свій трудовий шлях освіченими інтелектуальними особистостями, що володіють знаннями, загальною культурою, вміннями самостійно та гнучко мислити, ініціативно, творчо вирішувати життєві і професійні питання [2, с. 16].

Концептуальною основою інтерактивної технології є теорія інтерактивної орієнтації, яка сформувалася в 1930-х рр. Великий вплив на інтерактивні технології надала концепція гуманістичної психології та психотерапії (1950–1960 рр.), а також соціально-перцептивного когнітивізму (1960-ті рр.) [6, с. 139].

Інтерес до інтерактивного навчання як освітньої інновації з'явився в Україні близько десяти років тому. Така зацікавленість викликана до проблеми різними підходами: одні вчені традиційно йдуть у модний напрям; інші стурбовані станом освіти і вбачають у технологізації чергову панацею від усіх негараздів; треті вважають, що технологізація – процес, який підготував етап еволюції освіти для вирішення якісно інших завдань [4, с. 29].

Нині у методиці викладання іноземної мови спостерігається тенденція переходу від комунікативного аспекту до його різновиду – інтерактивного підходу, який був запропонований західними методистами [5, с. 55].

Перед методистами та викладачами англійської мови стоїть мета посилити інтерактивний бік оволодіння іноземною мовою, перейти від навчання іноземної мови до навчання іноземно-мовної діяльності і до навчання спілкування [3, с. 20].

Інтерактивні методи навчання мотивують студентів вивчати іноземну мову та

підвищують інтерес до процесу навчання [6, с. 13].

Більшість основних методичних інновацій пов'язані на сучасному етапі із застосуванням інтерактивних методів навчання. "Inter" – це "взаємний", "act" – "діяти" (з англ. – interact). Інтерактивний – здатний взаємодіяти або перебувати в режимі бесіди, діалогу із чим-небудь (наприклад, комп'ютером) або ким-небудь (людиною).

Отже, інтерактивне навчання – насамперед діалогове навчання, у ході якого здійснюється взаємодія викладач – студент.

У ситуації діалогу учасники створюють інтерсуб'єктивний план. Одночасно діалог є універсальним способом і принципом організації людської свідомості ("інтерсуб'єктивний план"), і, нарешті, через діалогову площину здійснюється метосуб'єктивна взаємодія [1, с. 139].

Інтерактивна діяльність на практичних заняттях з англійської мови передбачає розвиток й організацію спілкування двох і більше осіб, що веде до взаємодії і взаєморозуміння, до спільного рішення значущих для кожного учасника завдань. Домінування однієї думки над іншою не може бути при інтерактиві.

У ході спілкування майбутні викладачі англійської мови вчаться критично мислити, зважувати альтернативні думки, вирішувати складні проблеми на основі аналізу обставин, дискутувати, приймати виважені рішення, спілкуватися з іншими людьми.

Для цього організовується індивідуальна, парна й групова робота, застосовуються дослідницькі проекти, рольові ігри, іде робота з документами й різними джерелами інформації, використовуються творчі роботи [7 с. 124].

Так історично склалося, що освіта у навчальних закладах надається студентам у колективах (групах), тобто існує аудиторна форма навчання. Основною одиницею такого навчання є семінар, практичне заняття. Кожне заняття будується за певною структурою і передбачає організацію навчання за різними моделями [1, с. 16].

Методи з широким спектром можливостей, такі як дискусії, диспути, рольові ігри, характеризуються значною змістовністю, чіткою структурою, більш цілеспрямованою і організованою участю майбутніх викладачів, активністю прояву позицій. Це все й забезпечує комплексний вплив на інтелектуальну, емоційну і мотиваційну сферу студентів.

В роботі зі студентами на практичних заняттях ми пропонуємо спиратися на класифікацію О. І. Пометун та Л. В. Пироженко, яка характеризує розподіл інтерактивних вправ саме на основі співвідношення їх до мети, етапу заняття, а також чітко проведена межа між методиками кооперативного та колективно-групового навчання, виділені окремі види робіт ситуативного моделювання та опрацювання дискусійних питань [2, с. 55].

Використання інтерактивних технологій кооперативного навчання, зокрема робота в малих групах, у парах та технологіях ситуативного моделювання, передусім ігрове моделювання явищ набуває особливої значущості при навчанні англійській мові. Робота в парах дає майбутнім викладачам змогу висловлювати думки, обмінюватися ідеями в групі, вільно виступати перед аудиторією. Технологія співпраці активно впроваджується в навчальний процес на практичних

заняттях з англійської мови.

Для підтвердження ефективності наших рекомендацій ми пропонуємо декілька фрагментів практичних занять з англійської мови на 1 курсі.

Пропонуємо фрагмент практичного заняття № 1 “Teenage problems”.

Мета – розширення та поглиблення пізнавальних інтересів студентів, спілкування та висловлення своєї думки.

Вид інтерактивної технології: акваріум.

Форма інтерактивної технології: колективна.

Форма організації студентів: вся група.

Студенти першого курсу асоціюються з нігілізмом та бажанням доводити свою думку. Тому “Акваріум” може бути при нагоді, коли необхідно обговорити конфліктні моменти в житті і самостійність в чужому місті. Викладач пропонує студентам розмістити стільці по колу, створюючи імпровізований акваріум. Навколо акваріуму повинно бути достатньо місця, щоб решта учасників розмови могли стояти. 12 стільців створюють комфортні умови для дискусії. Викладач об'єднує студентів у групи і дає декілька хвилин на створення діалогу. Протягом обговорення будь-який студент з команди може доторкнутись до плеча того, хто говорить, та зайняти його місце. Так, кожен зможе висловитись з певної проблеми.

Таким чином, використовуючи цю вправу, викладач дає можливість студентам відстоювати свою думку, обговорюючи в колі, решта групи виступає в ролі слухачів та спостерігачів. Групи міняються і студенти заходять на територію акваріума. Викладач вчить продуктивно дискутувати. Це уміння лежить в основі здатності критично мислити. Кліше, вирази, ідіоми, фразові дієслова за темою викладач готує на картках і студенти вибирають їх, щоб у своєму діалозі обов'язково використати.

Пропонуємо фрагмент практичного заняття № 2 за темою “Чи легко бути молодим?”

Мета – реалізація мотивацій для вживання мови з метою одержання інформації в умовному оточенні.

Вид інтерактивної технології: “Дерево рішень”.

Форма інтерактивної технології: дискусивна.

Форма організації студентів: вся група.

Викладач дає на початку практичного заняття кожній групі аркуш ватману і опорний вокобуляр. Студенти об'єднуються в декілька груп. Кожна група готує обговорення питання, поставленого викладачем, і записує думки на своєму “дереві”. Групи переходять до наступного дерева і пишуть на ньому свої ідеї щодо вирішення поставленого завдання.

Таким чином, ця вправа дає можливість студентам бути толерантними і продумано вести дискусію та прислуховуватися до думки не тільки однієї особи, а й групи осіб.

Пропонуємо фрагмент практичного заняття № 3 за темою “Cinema”

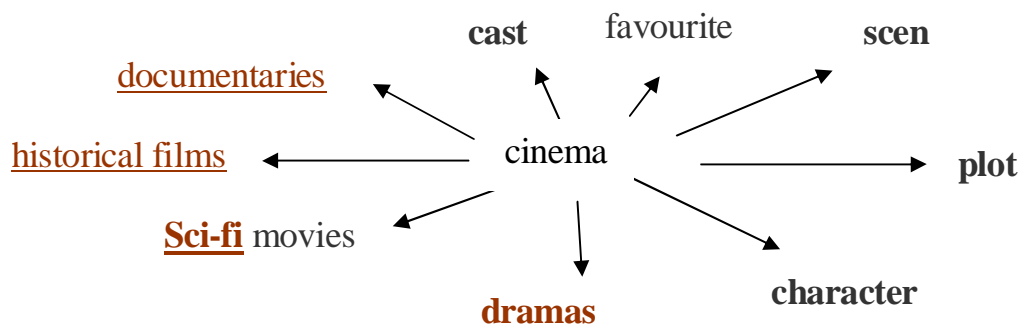
Мета – ознайомити студентів з основними поняттями цієї теми, розширити та поглибити пізнавальний інтерес, удосконалити знання, стимулювати творчу самостійність.

Вид інтерактивної технології: мозговий штурм.

Форма інтерактивної технології: ситуативне моделювання.

Форма організації студентів: вся група.

Для вирішення проблеми викладач пропонує студентам оперативний метод “Мозковий штурм”, щоб стимулювати творчу активність, та роздає слова, з яких треба вибрати ті, які характеризують фільм. Студентам, як учасникам обговорення, пропонують висловити якомога більшу кількість варіантів рішень, в тому числі нереальні. Потім серед висловлених ідей відбирають найбільш вдалі, які можуть бути використані на практиці.

Таким чином, використовуючи на практичних заняттях технологію “мозковий штурм”, можна заохотити студентів вивчати більше синонімів, антонімів, щоб яскраво висвітлювати певні ролі та колективно створювати історію, використовуючи якомога більше слів.

Пропонуємо фрагмент практичного заняття № 4 “Аукціон ідей”

Мета: перевірити вміння створювати діалог, вибудувувати логічний ланцюжок, творити аргументовані міні-монологи; навчитись робити висновки.

Форма інтерактивних технологій: “Прес”.

Вид інтерактивних технологій: “Аукціон ідей”.

Види пізнавальної діяльності: аналітична, репродуктивно-описова, продуктивно-описова.

Форма організації студентів: вся група.

Викладач пропонує студентам: починати зі слів “I think that ..., I believe that..., I hope that...” та висловлювати свою думку, пояснюючи, у чому вона полягає. Для обґрунтування свого погляду викладач дає студентам інші кліше: “because that..., so...” и просить пояснити, на чому ґрунтується їхня позиція. Для висновків викладач на картках дає вирази “So, I think (consider)” і просить узагальнити свою думку та надати рекомендації, як діяти в такій ситуації.

Таким чином, 5-6 пар (залежно від кількості студентів у групі) працюють одночасно. Викладач видає кліше кожній парі. Перша пара починає діалог, друга – пояснює ідею першої, третя – надає приклади, четверта – підбиває підсумок. Так, студенти складають не тільки діалог, а й вчаться утворювати історії, аналізувати та будувати логічний ланцюжок для доведення думки і відповіді на поставлене запитання.

Таким чином, використання інтерактивних прийомів і методів у реалізації особистісно орієнтованого підходу у викладанні англійської мови дають змогу суттєво збільшити час мовної практики на практичних заняттях для кожного

студента, домогтися засвоєння матеріалу всіма учасниками групи, вирішити різноманітні виховні та розвиваючі завдання. Викладач, зі свого боку, стає організатором самостійної навчально-пізнавальної, комунікативної, творчої діяльності студентів, у нього з'являються можливості для вдосконалення процесу навчання, розвитку комунікативної компетенції студентів, цілісного розвитку їх особистості.

Використана література :

1. Александров К. В. Мультимедийный комплекс как средство обучения лексической стороне иноязычной речи студентов лингвистического вуза (на материале немецкого языка) : автореферат дис. на соискание уч. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 "Теория и методика обучения и воспитания (иностранный язык, уровень высшего профессионального образования)". Нижний Новгород, 2009. С. 22.
2. Вовк О. І. Формування граматичної компетентності студентів-філологів у процесі оволодіння англійською мовою. *Вісник ЛНПУ ім. Т. Шевченка*. Серія: Філологічні науки. Луганськ, 2007. № 20 (136). С. 20-24.
3. Горбунова Н. П., Бубнова Д. В. Master English : навч. посіб. для магістрантів. Сімферополь : Таврія, 2007. 112 с.
4. Коротаева Е. В. Хочу, могу, умею! Обучение, погружено в обучение. Випуск 3. Москва, 1997. С. 15.
5. Николаева С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11-17.
6. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии. Москва : Народное образование, 2010. 360 с.
7. Сенчук Ю. О. Комплекс вправ для навчання студентів економічних спеціальностей англійської термінологічної лексики. *Іноземні мови*. 2004. № 3. С. 24-32.

References :

- [1] Aleksandrow K. V. (2009). Multimedijnyi kompleks kak sredstvo obuchenija leksicheskoj storone inozazychnoi rechi studentov lingvisticheskogo vusa (na materiale nemetskogo yazyka) : avtoreferat dis. na soiskanie uch. stepeni kand. ped. nauk : spets. 13.00.02 "Teoriya i metodika obuchenija i vospitaniya (inostrannij yazyk, uroven vysshego profesionalnogo obrazovaniya)". Niznij Novhorod. S. 22.
- [2] Vovk O. I. Formuvannya hramatychnoyi kompetentnosti studentiv-filolohiv u protsesi ovobodinnya anhliiskoyu movoyu. *Visnyk LNU im. T. Shevchenka*. Seriya: Filolohichni nauky. Luhansk, 2007. № 20 (136). S. 20–24.
- [3] Horbunova N. P., Bubnova D. V. (2007). Master English : navch. posib. dlya mahistrantiv Simferopol : Tavriya. – 112 s.
- [4] Korotaeva E. V. (1997). Hochu, mohu, umeyu! Obuchenie, pogruzheno v obuchenie. Vypusk 3. Moskva. S. 15.
- [5] Nikolaeva S. Y. (2010). Tsili navchannya inozemnykh mov v aspekti kompetentnistnoho pidhody. *Inozemni movy*. № 2. S. 11–17.
- [6] Selevko H. K. (2010). Sovremennie obrazovatelnie tehnologiyi. Moskva : Narodnoe obrazovanie. – 360 s.
- [7] Senchuk Y. O. (2004). Kompleks vprav dlya navchannya studentiv ekonomichnykh spetsialnostey anglo-movnoyi terminolohichnoyi leksiku. *Inozemni movy*. № 3. S. 24-32.

Гладка И. А. Использование интерактивных технологий в процессе подготовки преподавателя английского языка.

Сегодня от нового поколения требуются развитые личностные качества, которые давали бы ему возможность креативно подходить к решению современных проблем и со временем воспитывать и учить новое поколение. В связи с этим перед преподавателем английского языка возникают новые задачи по созданию оптимальных условий для развития студентов-филологов и формирования будущего преподавателя английского языка новой формации.

Статья посвящена внедрению интерактивных технологий в процессе подготовки преподавателя английского языка. XXI век открыл возможности развития новейших интерактивных технологий, где ученые разрабатывают пути, как научить общаться на иностранных языках, в том числе английском. Цель статьи заключается в том, чтобы предложить проверенные интерактивные технологии для использования их в процессе подготовки преподавателя английского языка и создание комфортных условий, при которых студент сможет свободно общаться на английском языке и доказать эффективность их использования.

Интерактивная деятельность на практических занятиях по английскому языку предусматривает развитие и организацию общения двух и более лиц, ведет к взаимодействию и взаимопониманию, к общему решению значимых для каждого участника задач. Доминирование одной мысли над другой не может быть при интерактиве. Методы с широким спектром возможностей, такие как дискуссии, диспуты, ролевые игры, характеризуются значительной содержательностью, четкой структурой, более целенаправленным и организованным участием будущих преподавателей, активностью проявления позиций. Это все и обеспечивает комплексное воздействие на интеллектуальную, эмоциональную и мотивационную сферу студентов.

Ключевые слова: интерактивная технология, методы, будущий преподаватель, методика, упражнения, креативность, интерактивная деятельность, студент.

HLADKA I. A. The introduction of interactive technologies in the preparation of the teacher of english.

Today, a new generation is required to develop personal qualities that would enable it to creatively approach contemporary problems and subsequently educate and educate the next generation. In this regard, the English teacher is faced with new tasks to create optimal conditions for the development of philological students and to form a future English teacher of the new formation.

The article is devoted to introduction of interactive technologies in the process of preparation of English language teacher. The 21st century opened up opportunities for the development of the latest interactive technologies, where scientists are developing ways to teach them to communicate in foreign languages, generally in English. The purpose of the paper is to offer proven interactive technologies for using them in the process of preparing an English language teacher and create comfortable conditions in which the student will be able to communicate fluently in English and to prove the effectiveness of their use.

Interactive activities in English practice classes involve the development and organization of communication between two or more leads leading to mutual interaction and mutual understanding to the joint decision of the tasks important for each participant. The domination of one thought over another can not be interacting. Methods with a wide range of opportunities, such as discussions, disputes, role plays, are characterized by considerable content, clear structure, more focused and organized participation of future teachers, activity of displaying positions. It all provides a comprehensive impact on the intellectual, emotional and motivational sphere of students.

Keywords: *interactive technology, methods, future teacher, methodology, exercises, creativity, interactive activity, student.*